

Projektrapport

Framtidsveckan

Malmö: Sofielund 2015

Sammanställd av Stina Zetterdahl, Studiefremjandet 20150603

Idé, plan och uppstart

Under andra veckan i maj 2015 inhyste stadsdelen Sofielund, Malmö, runt 170 aktiviteter och arrangemang med hållbar utveckling som gemensam nämnare. Bakom dessa arrangemang stod lokala och regionala aktörer såsom föreningar, privatpersoner, studieförbund m.fl, med målsättningen att underbygga och inspirera engagemang för omställning till hållbarhet.

Framtidsveckan som koncept och initiativ har genomförts runtom i Sverige sedan 2009, första gången i Söderhamn på initiativ av Anders Persson, som då arbetade på Studieförbundet. Idén med Framtidsveckan har genomgående varit att samla och sammanföra initiativ från lokala aktörer, med omställning och hållbar utveckling som gemensam nämnare. Drivande krafter har bland annat kommit från Studieförbundet, Omställningsrörelsen, Naturskyddsföreningen och inte minst privatpersoner med starkt engagemang för omställningsfrågor. Målsättningen har varit, och är, att lyfta fram aktörer från olika samhällssektorer, och genom att främja skapandet av mötesplatser och sammanhang stärka initiativ och underbygga kunskap och medvetenhet om möjligheter inom hållbar utveckling.

Malmöinitiativet

Efter spridning till exempelvis Alingsås, Umeå, Eskilstuna och Kristianstad började Maria Wemrell, projektledare för Framtidsveckan MittSkåne, tillsammans med Studieförbundet och Glokala folkhögskolan att under sommaren 2014 planera ett Malmöinitiativ. Thomas Mogren engagerades genom kontakt med Studieförbundet, och tog under hösten rollen som samverkare då Maria Wemrell inte längre hade möjlighet att driva projektet. Fokus för Malmöinitiativet avgränsades till området Sofielund, av hänsyn till områdets egna lokala logik och förankring hos föreningar och medborgare. Förhoppningen var, och är, att initiativet härifrån skulle kunna skapa ringar på vattnet och sprida sig till fler områden.

Kärnan för organisationen av Framtidsveckan, hädanefter refererad till som "projektgruppen", utgjordes främst av representanter från Studieförbundet, Glokala folkhögskolan, Malmö stad genom Globala Malmö (Miljöförvaltningen), Garaget, Studieförbundet Vuxenskolan och ABF, inledningsvis även Naturskyddsföreningen. Målsättningen för det lokala initiativet var att kunna utgöra en arena för nyskapande och dialog om framtidsvisioner och viljor för både det lokala och det globala sammanhanget. Processen pekades tidigt ut som en tyngdpunkt i projektet, där stadsdelen identifierats som en bördig grogrund för engagemang, initiativkraft och kreativitet - inte minst inom områden rörande hållbar utveckling. En tydlig önskan var även att knyta samman näringsliv, föreningar och medborgare i dialog och kreativt samarbete.

Planering och förarbete

Organisation

Under hösten 2014 lades grunden till arrangemanget som enligt planer skulle genomföras 4-10 maj 2015. En nätverkandeprocess inleddes, och lokala aktörer bjöds in till att bli medskapare av Framtidsveckan; föreningar, skolor, företag, boende och kommunala verksamheter deltog under hösten och vintern i fyra öppna idémöten, där idéer till fokusområden, teman, aktörer och programpunkter fick utrymme att växa. Thomas Mogren var under hösten 2014 deltidsanställd

Foto: Thomas Mogren

genom miljöförvaltningen som samverkare för projektet, då man räknade med behov av drivande kraft under igångsättningen av projektet och finansiering för detta räckte fram tills årsskiftet.

Tidsplanen för projektet delade i grova drag in processen i igångsättning och nätverkande under hösten, och samordning och marknadsföring under våren (**bilagor 1a & 3**). En viktig aspekt av organisationen har varit att medarrangörer ordnar sina egna arrangemang och kommunicerar genom egna kanaler och nätverk, och att Framtidsveckan som helhet samordnas och organiseras av projektgruppen. Denna skulle här fungera som stöd med resurser, kontakter och övergripande spridning. För fortsatt koordinering under våren, och dokumentation och rapportering under försommar/sommar, söktes ytterligare medel för finansiering av en deltidstjänst, via Områdesprogrammets prestationsbaserade stimulansmedel. Tillsammans med dessa tilldelade medel lade även Malmö stad (projekt GAIA) och engagerade studieförbund samman resurser för att kunna anställa Stina Zetterdahl som koordinator på deltid mellan mitten av februari och mitten av juni, genom Studieförbundet.

Koordinator hade inledningsvis hand om kommunikation och administration av intresseanmälningar från medarrangörer och samordning av program, platsansvar och kontaktpersoner, samt i ett senare skede marknadsföring, informationsdelning, dokumentation och utvärdering (**se bilaga 1b för planering**). Alla medarrangörer tilldelades en kontaktperson från projektgruppen, för att underlätta kommunikation och jämna ut arbetsbelastningen något. Rapportering av verksamheterna delades upp mellan involverade studieförbund, mycket efter redan existerande kopplingar till medarrangörer.

Under planeringsfasen bestämdes även att en handfull platser skulle ha möjlighet att fungera som "infopunkter", utrustade med informations- och kontaktunderlag att dela med besökare efter behov. Koordinator sammanställde relevant informationsmaterial i dialog med projektgruppen, och materialet distribuerades till platserna via kontaktpersoner. Projektgruppen samlades regelbundet under våren (ungefär var 3:e vecka) för att ta upp aktuella frågor, dela inspiration och stöd. I gruppen delades även ansvar för kontakter med lokala föreningar, aktörer, initiativ, samt mediakontakter och åtgärder för marknadsföring.

Ekonomi

Huvudsakliga kostnader (**bilaga 2**) för genomförandet har utgjorts av lön för Thomas Mogren under hösten 2014 och Stina Zetterdahl våren 2015. Då arrangemangen till stor del har varit självorganiserande har tyngden legat på samordning och kommunikation vilket dessa tjänster möjliggjort. Marknadsföring, såsom grafisk utformning och tryckkostnader, är den andra tyngsta posten. Lokal- och driftkostnader hos arrangörer är inte medräknade då aktiviteterna till stor del passades in i ordinarie verksamhet. Finansiärerna för projektet är betydligt färre än de möjliga som nämns i projektbeskrivning (**bilaga 3**) vilket har fungerat för detta upplägg med självbärande arrangörer, men mer medel hade med fördel kunnat läggas till exempel på marknadsföring.

Samarbete

Under projektets inledande fas hösten 2014 började aktörer att engageras via öppna "mingelmöten" för intresserade och potentiella medarrangörer. Mötena hölls hos olika aktörer i området varje gång, däribland Studieförbundet, BID och Media Avenue. Under dessa möten gavs utrymme för dialog och input, frågor och information kring organisation och process, och möjlighet till inspiration och utbyte arrangörer (och deltagare) emellan. Det sista mötet innan Framtidsveckan hölls i mitten av april och avslutades med en promenad runt i området, som ett tillfälle för engagerade att se initiativets arena och sammanhang tillsammans med andra aktörer. Det blev även ett tillfälle för marknadsföring då mötet besöktes av lokalpress.

Den publicerade informationen, såsom information om initiativ, organisation, program och möjlighet att anmäla egna arrangemang, koncentrerades under våren till www.malmo.framtidsveckan.net och länkades härifrån till Facebook, andra hemsidor och kalendarium (såsom Studiefrämjandet och Malmö evenemangskalender), för att förenkla uppdateringar och spridning. Medarrangörer fick kontinuerligt ta del av uppdateringar via Facebookgrupp och event, samt informationsutskick via koordinator. Här skickades även inbjudningar till kommande mingelmöten, underlag för dokumentation och tips för arrangörskap.

Foto: Tommy Lindholm

Spridning

Då Sofielund som område inhyser en stor mängd olika föreningar, däribland kulturföreningar, byalag och odlingsällskap, sågs dessa från början som naturliga samarbetspartners och viktiga aktörer att delta i utformande och genomförande av initiativet. Flera studieförbund har även lokaler och verksamhet i området, och de är i sig kontaktnavn för lokala verksamheter och organisationer. Då formen för organisationen växte fram, med självorganiserande medarrangörer samordnade genom projektgruppen, blev det också naturligt att engagera och stödja arrangörerna i marknadsföring och spridning av arrangemangen och veckan i stort. Hemsidan med efterhand publicerade programpunkter fick också en sektion med material för marknadsföring såsom logotyper, banners och affischer/flyers för egenutskrift och distribution. Presskit publicerades också här och skickades även ut till lokala intressenter.

Då programmet skulle skickas till tryck i slutet av mars men projektgruppen ville möjliggöra senare anmälningar av programpunkter bestämdes att dessa skulle kunna sändas in fram tills veckans början för publicering på webbsidan (**se bilaga 4 för tryckt program**). Projektgruppen distribuerade program och marknadsföringsmaterial till lokala infopunkter och samlingsplatser, och engagerade en lokal aktör för affischering. Framtidsveckan uppmärksammades i lokalpress såsom Sydsvenskan (8 maj), Lokaltidningen (29 april), och Vårt Malmö (aprilnumret). I ett samarbete med Skånes Fria publicerades det också två annonser i tryckt tidning under april/maj, och P4 Malmöhus gjorde ett kortare reportage under veckan (6 maj). Malmö Mediekanal sände också information om initiativet i sin slinga under veckan. Projektgruppen utlyste under april/början av maj en tävling att skapa egna "gatupratere" för Framtidsveckan och det egna arrangemanget, något som tyvärr inte plockades upp av några arrangörer – förmodligen skulle idén ha lanserats tidigare men även om den kläcktes sent i processen ansågs det ändå värt att testa.

Genomförande

Veckan genomfördes med uppskattningsvis 3000 deltagare och ca 90 arrangörer, i genomsnitt 20 deltagare på ca 170 genomförda arrangemang. Ett tiotal arrangemang saknade besökare och vissa drog betydligt större publik, däribland Omställningskonferensens ca 100 deltagare och runt 40-50 besökare vardera under tex Fair Finance Guide, Glokala Tankesmedjans skrivarseminarium, ISU Urban drinks och Miljöförvaltningens frukostseminarium om cirkulär ekonomi. Generellt kan sägas att arrangemang som genomfördes på kvällar och under helgen hade större deltagande. 8 arrangemang blev officiellt inställda, på grund av blandade anledningar såsom sjukdom, teknikproblem, väder och för få anmälningar. Besökare under veckan bestod till största del av Malmöbor, många med föreningsanknytning och befintligt engagemang i omställningsfrågor. Veckan hade ingen invigning, men avslutningen blev desto mer omfattande med både Omställningsnätverkets tidigare nämnda årskonferens, och Sofielundsfestivalen som i år startade på Sevedsplan för att sedan vandra till Sofielunds Folkets hus.

Foto: August Nilsson

Gensvar och lärdomar

Två enkäter gjordes tillgängliga under och efter veckan – en för medarrangörer och en för deltagare/publik. Enkäterna delades digitalt via mail, hemsida och Facebook.

I undersökningen som delades med medarrangörer efterfrågades feedback framför allt gällande processen och organisation/samordning, samt vilken anknytning aktören hade till Sofielund och Framtidsveckans teman. En stor del av arrangörerna hade befintliga kopplingar i området och vana av hållbarhetsarbete men även aktörer från andra delar av staden utan direkta kopplingar till omställningsrörelsen engagerade sig (exempelvis dansgrupper, där social hållbarhet stod i fokus snarare än ekologisk eller ekonomisk). Medarrangörerna har till största del uttalat sig positivt om organisationen; ansett att det varit enkelt att engagera sig och att kommunikationen varit tydlig och relevant – mingelmötena har åtskilliga gånger berömts. Där finns också önskemål om tidigare information och bättre framförhållning, samt bättre och mer centrala placeringar från arrangörer som har lånat lokal på platser i området.

- Deltagarenkäten efterfrågade, förutom demografiska fakta, förväntningar och upplevelser av veckan i stort, attraktionskraft hos arrangemanget samt eget engagemang i omställningsfrågor. Dessvärre har dessa enkäter fått lite sämre gensvar med endast ett tiotal svarande. De svar som gets

visar dock en deltagargrupp i trettioårsåldern, inte boende i området och med engagemang i hållbar utveckling. Att deltagare dragits till Sofielund utifrån kan både ses som negativt och positivt - en större del boende i området hade varit önskvärt (dock finns ju här ett betydande mörkertal då antalet svarande är så litet) men att människor väljer att ta sig till platsen vittnar också om positiv dragningskraft hos arrangemangen och lokala forum.

Foto: Arena 305

Några framträdande återkopplingar och kommentarer gällande utveckling och förbättring har gjorts, och även påtalats inom projektgruppen:

- Arrangemanget har uteslutande kommunicerats på svenska – i viss mån även engelska (på hemsida samt i kommunikation med enskilda aktörer). Då Sofielund är ett område där en stor mängd olika språk brukas borde det redan från början ha etablerats fler språk att sprida engagemanget på. På grund av begränsade resurser har det dock inte ansetts vara möjligt. Detta är troligen en anledning till att boende i området kan ha förbisett arrangemangen, om kommunikationen här inte nått fram – vilket är en nackdel då förankring hos medborgarna hela tiden varit en brännpunkt för projektet. **Resurser för möjlighet till bredare kommunikation, på flera språk, borde på ett tidigt stadium ha sökts.**

- Tillgänglighet hos arrangemangslokaler borde ha lyfts fram, dels i fysiska förutsättningar men framförallt i informationen kring arrangörsplatserna. I de fall det exempelvis inte har funnits anpassning för rullstolsbundna borde det ha kommunicerats tydligt i program. **I förarbetet borde samtliga arrangörsplatser ha setts över med tillgänglighet i åtanke, för att antingen kunna anpassas eller för att se till att arrangörerna kommunicerar förutsättningar för tillgänglighet.** Detta gjordes inte, och med en växande skara arrangörer som anmälde programpunkter in i sista stund kan det ha varit svårt att genomföra – i stället borde det ha gjorts tydligt i anmälan vad arrangörer bör tänka på. Det gjordes en checklista som stöd i att göra arrangemanget så ekologiskt som möjligt, detta kunde även ha gjorts för tillgänglighet.

- Arrangemang som genomförts under en hel dag, d.v.s. utan specifika start- eller sluttider har visat sig problematiska och svårbesökta. **När arrangemangen varit så pass många hade det underlättat med specifika tider, såväl för besökare som för mediabevakning till exempel.** Om arrangörer inte kan vara på plats hela dagen bör i så fall detta klargöras.

- Också det stora antalet arrangemang har varit smått problematiskt då detta har inneburit konkurrens mellan arrangemang, som annars kunde ha berikats av och genom varandra. **Platserna**

kunde också ha begränsats för att underlätta samarbeten och "rundgång". Under ett avslutande projektgruppsmöte lyftes idéer om att genomföra veckan i stafettform – där olika platser inhyser arrangemang olika dagar under veckan. Dock kan det bli problematiskt att styra placering och avgränsa arrangemangen i ett initiativ där engagemang och självorganisering efterfrågas. Vem skall avgöra vad som är relevant och gångbart hos ett projekt som i grunden tillhör medborgarna?

- **Affischering borde ha genomförts på ett tidigare stadium och upprepats flera gånger.** 300 posters trycktes och av dessa finns en tredjedel kvar. Även de tryckta programmen kunde ha fått större spridning, även om det via kontaktpersoner och nätverk gick enklare och naturligare att sprida. Av 2000 finns en fjärdedel kvar, och då det slutgiltiga programmet fanns tillgängligt på hemsidan hade helt enkelt färre tryckta program kunnat produceras.

En majoritet hos både arrangörer och deltagare har angett att de största förhoppningarna med såväl deltagande som arrangörskap gällde samarbetsvilja, och underbyggande av initiativ och inspiration. Under ett utvärderande möte i början av juni lyftes flera idéer till fortsättningsmöjligheter, däribland:

Foto: August Nilsson

- Spridning av initiativet till andra/flera områden, och att här använda de nätverk och strukturer som fungerat bra under processen.

- Fortsatta mingelträffar utifrån olika hållbarhetsteman, och att hålla kvar kontaktnät och initiativ så att fortsatt aktivitet underbyggs. Det kan göras som studiecirkel!

- Green Options Malmö, ett samarbete med Miljöförvaltningen och Malmö Citysamverkan om hållbar konsumtion i oktober 2015.

Vid studie av projektbeskrivningen i efterhand kan det sägas att av såväl kvantitativa som kvalitativa projektmål till största del har uppnåtts. Vad som saknats är större deltagande från näringsliv, fler kontaktytor och kopplingar mellan stad och landsbygd samt fler engagerade ungdomar under förarbetet (jfr bilaga 3, Projektbeskrivning s. 3). En kraftigare vinkel och smalare profilering av Framtidsveckan skulle kunna åstadkomma detta.

När övrig utvärdering och feedback vägs in kan vi också se möjligheter i att satsa mer på sammankoppling och korsbefrukning av initiativ och aktiviteter och att därigenom göra färre men tydligare och kanske lite mer omfattande arrangemang. Samarbeten av det slaget torde dock ta längre tid att underbygga och alltså hade projektets startsträcka behövt förlängas för detta, också för att resurser i fråga om organisation och pengar ska kunna säkras i ett tidigare skede.